

Fullmäktige 17.05.2021 § 62

§ 62

Bokslutet för 2020 och behandling av resultatet

Beredning och upplysningar:
Ojavuo Pia

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige beslutar följande om behandlingen av resultatet för år 2020:

Baskommunen ökar avskrivningsdifferensen med 6 247 157,74 euro.

Affärsverket Esbo lokaler minskar avskrivningsdifferensen med 5 014 750,03 euro.

Överskottet i skadefonden 12 119,50 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder.

Överskottet i fonden för utveckling av näringar och sysselsättning 666 717,26 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. Fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder 1 220 894,20 euro överförs till fondens kapital.

Överskottet i investeringsfonden för basservice och markanskaffning 12 268 731,03 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. I fondens kapital görs en stadgeenlig inflationsrättelse enligt konsumentprisindex 2020. Ur fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder överförs 900 056,70 euro till fondens kapital. Av fondens intäkter används 15 000 000,00 euro av överskottet från tidigare räkenskapsperioder.

Underskottet i fonden för social kreditgivning på 19 442,67 euro dras av från fondens kapital.

Stadens överskott för räkenskapsperioden 142 883 555,39 euro läggs till överskottet av eget kapital från tidigare räkenskapsperioder.

Förslagen ingår i bokslutet.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Bokslut

Kommunens räkenskapsperiod är ett kalenderår. Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden och lämna det till revisorerna för granskning. Efter revisionen ska kommunstyrelsen förelägga fullmäktige bokslutet. Fullmäktige ska behandla bokslutet före utgången av juni månad.

Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse. Bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna. Till bokslutet hör dessutom ett koncernbokslut. Bokslutet undertecknas av ledamöterna i stadsstyrelsen och stadsdirektören.

Den kommunala ekonomin under coronaåret 2020

Coronaviruset hade i fjol stora effekter på den kommunala ekonomin. Enligt de bokslutsprognoser som kommunerna i Fastlandsfinland meddelat ökade kommunernas externa verksamhetskostnader med 1,7 procent jämfört med boksluten för föregående år och verksamhetsintäkterna uppskattades minska med 3,8 procent. Verksamhetsbidraget minskade med 3,1 procent till -31,3 miljarder euro. Kommunernas sammanräknade årsbidrag för 2020 ökade dock med 2,2 miljarder euro jämfört med året innan och det sammanräknade resultatet steg till 1,7 miljarder euro. Förklarande faktorer var den kraftiga ökningen av statsandelar till följd av coronapandemin och inverkan av beskattningen 2019 på skatteinkomsterna. Kommunernas sammanlagda investeringsutgifter ökade från föregående år med 4,6 procent till 4,2 miljarder euro och till följd av detta ökade kommunernas länestock med 1,5 miljarder euro.

Esbos befolkningstillväxt avtog

Enligt statistikcentralens preliminära uppgifter var Esbos folkmängd 292 913 invånare i slutet av 2020. Befolkningen ökade under 2020 med 3 180 personer, vilket är en klart mindre befolkningstillväxt än 2019. Enligt förhandsuppgifter fick Esbo år 2020 en flyttningsvinst på 1 760 personer. En stor del av Esbos flyttningsvinst har kommit från utlandet. Enligt förhandsuppgifterna för 2020 var flyttningsvinsten från utlandet 2 440 personer.

Arbetslösheten ökade till rekordsiffror på våren och började åter öka i slutet av året

I slutet av 2020 var andelen arbetslösa av arbetskraften i Esbo 12,2 procent, det vill säga 4,5 procentenheter högre än ett år tidigare. I hela landet var motsvarande siffra 13,6 procent. Före coronakrisen i februari 2020 var andelen arbetslösa av arbetskraften 7,5 procent i Esbo. Antalet arbetslösa i Esbo var i slutet av 2020 17 796 personer, det vill säga 1,6 gånger (6 722 personer) större än ett år tidigare. Som högst var arbetslösheten i maj i fjol.

I slutet av 2020 var andelen arbetslösa personer under 25 år av arbetskraften i samma ålder 12,8 procent, medan andelen ett år tidigare var 6,7 procent. Vid utgången av 2020 hade Esbo 5 175 långtidsarbetslösa, det vill säga 1 744 fler än ett år tidigare.

Bostadsproduktionen fortsatte att vara livlig

Enligt preliminära uppgifter var den fullbordade produktionen av nya hus 2020 cirka 407 000 v-m², vilket är cirka 9 400 v-m² mindre än ett år tidigare.

Enligt stadens bostadsenhet färdigställdes det 4 081 nya bostäder 2020, vilket var 216 bostäder färre än ett år tidigare. Drygt 700 000 v-m² har registrerats som påbörjade nybyggnadsprojekt, vilket är cirka 250 000 v-m² mer än ett år tidigare. Enligt Esbo stads bostadsenhet påbörjades 6 159 nya bostäder, vilket är 1 514 fler än ett år tidigare.

Stadens resultat 129,1 miljoner euro tack vare coronakompensationer

Underskottet i verksamhetsbidraget var 4,9 procent lägre än året innan

Verksamhetsintäkterna överskred sammanlagt den ändrade budgeten med 10,4 miljoner euro.

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till 404 miljoner euro, det vill säga 14 miljoner euro och 3,4 procent mindre än 2019. Inkomsterna minskade till följd av att man på grund av coronapandemin stängde tjänster inom småbarnspedagogiken, idrotts- och kulturtjänsterna samt social- och hälsovårdssektorn. Markförsäljningsintäkterna var bättre än budgeten, men 19 miljoner euro lägre än 2019.

De totala verksamhetsutgifterna underskred den ändrade budgeten med 23,6 miljoner euro och ökade med 65,5 miljoner euro och 2,9 procent jämfört med året innan. De stängningsåtgärder som förorsakades av coronaviruset minskade kostnaderna för bildningssektorn, där den ändrade budgeten underskreds med 27 miljoner euro. Även inom den allmänna förvaltningen förverkligades kostnaderna för bland annat IKT- och stödtjänster under budgeten. Inom social- och hälsovårdssektorn överskreds den ursprungliga budgeten för hälsovårdens egen verksamhet med 21 miljoner euro i synnerhet på grund av kostnaderna för testning av, spårning av och skydd mot coronaviruset samt kommunandelen för den specialiserade sjukvården med 6,5 miljoner euro, när städerna i HUS-området beslutade täcka det underskott på 40 miljoner euro som orsakats av coronavirusepidemin för samkommunen HUS under räkenskapsperioden 2020.

Underskottet i verksamhetsbidraget uppgick till 1 526,4 miljoner euro, vilket var 70,7 miljoner euro och 4,9 procent sämre än i bokslutet 2019. Underskottet i verksamhetsbidraget var 34 miljoner euro bättre än i den ändrade budgeten.

Skattefinansieringens ökning steg till 5,5 procent

Staden fick skattefinansiering, det vill säga skatte- och statsandelsintäkter, till ett belopp av sammanlagt 1 810 miljoner euro, vilket överskred budgeten särskilt på grund av de ökning av statsandelen för basservice som staten beslutat om i tilläggsbudgetarna. De redovisade skatteintäkterna var 1 605,3 miljoner euro, vilket är en ökning på 84,2 miljoner euro och 5,5 procent från året innan.

I kommunalskatter redovisades 1 356 miljoner euro, vilket är 36 miljoner euro mer än i budgeten. Intäkterna från kommunalskatten ökade med 6,6 procent från 2019, i hela landet var ökningen 5,1 procent. En större ökning än beräknat beror i stor utsträckning på

skatteuppbördsförfarandet, det vill säga redovisningen av skatteunderskottet som berodde på skattekursreformen 2019 till skatteinkomsterna 2020.

Höjningen av kommungruppens utdelning av samfundsskatten med 10 procentenheter ökade kommunernas intäkter från samfundsskatten kraftigt. För Esbo redovisades samfundsskatt på 136,2 miljoner euro, en ökning på 5,5 procent. Höjningen av utdelningen utgör cirka 36 miljoner euro för Esbo.

Fastighetsbeskattningen verkställdes från 2020 för sammanslutningarnas del i deras hemkommun, när debiteringen tidigare har gjorts enligt den kommun där fastigheten är belägen. Detta har fördröjt färdigställandet av fastighetsskatten för många företag och således förfaller cirka 10 procent av fastighetsskatten till betalning först 2021. Det redovisades 112,3 miljoner euro i fastighetsskatteintäkter, cirka 11 miljoner euro mindre än i budgeten.

Statsandelen för basservicen höjdes med 1,17 miljarder euro. Av detta är Esbos andel 92 miljoner euro. I enlighet med det ursprungliga beslutet om statsandel var Esbos statsandel för basservice 23,6 miljoner euro och kompensationerna för förlorade skattegrunder 78,2 miljoner euro. Statsandelen för basservicen redovisades till Esbo efter besluten om ändring till ett belopp av 119 miljoner euro och kompensationen för ändringar i skattegrunderna till ett belopp av 86 miljoner euro, sammanlagt 205 miljoner euro. Skattefinansieringen uppgick sammanlagt till 1 810 miljoner euro, 14,5 procent mer än 2019.

De finansiella intäkterna och kostnaderna låg på totalt 20,4 miljoner euro, 24,7 miljoner euro mindre än 2019. För fonderna orsakade coronavirusepidemin på våren större värdeminskningar än väntat, vilka realiserades som finansieringskostnader. Förmögenhetsvärdena ökade dock betydligt i slutet av året, men dessa har ännu inte realiserats i bokföringen.

Årsbidraget steg till 304,4 miljoner euro, 133 miljoner euro högre än i den ursprungliga budgeten. Årsbidraget förbättrades av en bättre skatteinkomstutveckling än väntat samt av ökade statsandelar för basservice i statens tilläggsbudgetar. Utan statens coronakompensationer skulle årsbidraget ha varit endast 166 miljoner euro.

De planenliga avskrivningarna och nedskrivningarna uppgick till sammanlagt 175,3 miljoner euro, 10,1 miljoner euro mer än i den ändrade budgeten.

Räkenskapsperiodens resultat är 129,1 miljoner euro, vilket är 122,8 miljoner euro bättre än i den ursprungliga budgeten. Utan statens coronakompensationer skulle resultatet ha varit 9,3 miljoner euro negativt.

Lånestocken ökade med 217 miljoner euro

Stadens nettoinvesteringar uppgick med beaktande av finansieringsandelarna till sammanlagt 342,2 miljoner euro, varav 89 procent kunde finansieras med internt tillförda medel. I budgeten ingick en upplåningsfullmakt på 285 miljoner euro som lyftes till sitt fulla belopp. Lånestocken från finansinstitut utan saldot på koncernkontot och andra kortfristiga skuldposter uppgick till 1 111 miljoner euro och ökade med 217 miljoner euro från 2019. Soliditeten sjönk till 64,4

procent och försämrades med 3,8 procentenheter jämfört med året innan.

Esbo bör granskas som en koncern, skuldsättningen fortsätter

Koncernens resultat uppvisade ett överskott på 104 miljoner euro 2020. De viktigaste orsakerna till att resultatet uppvisade överskott var de coronastöd som staden fick samt höjningen av kommungruppens utdelning av samfundsskatten i form av coronastöd.

Koncernens investeringsprogram var liksom de tidigare åren fortsatt omfattande. Hela Esbokoncernen investerade 785 miljoner euro 2020. Stadens andel av bruttoinvesteringarna var 381 miljoner euro och koncernsammanslutningarnas 404 miljoner euro.

Finansieringsandelarna för investeringsutgifterna var 85 miljoner euro och koncernens nettoinvesteringar 700 miljoner euro. Koncernens årsbidrag steg till 434,7 miljoner euro, höjt av nivån på stadens skattefinansiering, och av investeringarna kunde 62,1 procent finansieras med internt tillförda medel, 17,3 procent mer än 2019.

Koncernens lånestock var 4 286 miljoner euro vid utgången av 2020 och ökningen under ett år var 483 miljoner euro. Lånestocken per invånare var 14 632 euro mot 13 125 euro året innan. Den justerade lånestocken (exklusive lånen som tagits av Esbo bostäder Ab och samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster samt Helsingfors stads andel av Länsimetro Oy:s lån) var 2 942 miljoner euro, det vill säga 497 miljoner euro mer än ett år tidigare. Den justerade lånestocken per invånare var 9 851 euro. Målet för fullmäktigeperioden om att koncernens justerade lånestock ska börja minska under fullmäktigeperioden nåddes inte.

Esbokoncernens soliditetsgrad sjönk till 36,2 procent, 1,9 procentenheter från 2019, även nyckeltalen den relativa skuldsättningen och lånestocken euro per invånare försämrades.

Utfallen av resultatmålen

Berättelsen om Esbo har fyra delområden 2017–2021: bildning och välfärd; livskraft, konkurrenskraft och sysselsättning; miljö, byggande och trafik samt ekonomi, personal och ledning. För 2020 uppställdes sammanlagt 41 bindande resultatmål i förhållande till fullmäktige, av vilka 19 nåddes och fyra nåddes delvis. Aderton resultatmål uppnåddes inte.

Coronavirusepidemin inverkade i stor utsträckning på uppnåendet av Esbo stads resultatmål. Enligt en preliminär bedömning berodde det delvis på coronavirusepidemin att åtminstone 10 resultatmål inte uppnåddes. Även i de uppnådda resultatmålen försvårade epidemin uppnåendet av resultaten. Utöver resultatmålen ställde sektorerna egna mål som inte var bindande gentemot fullmäktige. Uppnåendet av dessa mål rapporterades till nämnderna och direktionerna.

Uppskattning av den kommande utvecklingen

År 2020 var resultatet exceptionellt gott för hela den kommunala ekonomin, trots att coronavirusepidemin minskade tillväxten av bruttonationalprodukten till cirka –3 procent och arbetslösheten ökade i hela Finland.

Också Esbo klarade sig bra från 2020 med exceptionellt goda skatteinkomster och statlig kompensation, men år 2021 beräknas inflödet av skatteinkomster öka långsamt. Enligt en rapport av Helsinki

Graduate School of Economics var lönesumman för 2020 1,1 procent lägre i Esbo än 2019, vilket förebådar en långsammare ökning av förvärvsinkomsterna också 2021. I slutet av januari finns det fortfarande nästan 17 000 arbetslösa arbetssökande i Esbo. Arbetslösheten minskar inflödet av skatteinkomster och ökar Esbos kostnader för arbetsmarknadsstödet. Dessutom har skatteförvaltningen utifrån inkomstregisteruppgifterna bedömt att det år 2020 kommer att göras betydande skatteåterbäringar som minskar inflödet av kommunalskatt 2021.

Esbos skatteinkomster beräknas öka med 1 procent 2021 jämfört med 2020, men prognosen innehåller stor osäkerhet. Nettoverksamhetsutgifterna enligt budgeten 2021, det vill säga underskottet i verksamhetsbidraget, ökar med 7,2 procent jämfört med bokslutet för 2020. Esbos budget når således ett negativt resultat 2021–2022 och är något positivt först 2023. Under ekonomiplansperioden ligger investeringarna på en rekordhög nivå och moderstadens lånestock ökar med ytterligare en halv miljard euro. Esbokoncernens lånestock ökar i och med det stora investeringsprogrammet till cirka 4,7 miljarder euro och beräknas i och med byggandet av Västmetron stiga till cirka 5,3 miljarder euro 2024. På grund av den försvagade finansieringen med internt tillförda medel och det ökande servicebehovet samt de investeringar som utvecklingen av stadsstrukturen förutsätter står Esbo stad inför växande ekonomiska utmaningar.

Finansieringsmodellen för social- och hälsovårdsreformen försvagar Esbos investeringsförmåga

De ekonomiska konsekvenserna av den finansieringsmodell för social- och hälsovårdsreformen som Sanna Marins regering berett är ohållbara för Esbo. I den föreslagna finansieringsmodellen sänks kommunernas statsandelar och kommunal- och samfundsskatten så att de motsvarar kostnaderna för de tjänster som överförs till välfärdsområdet. Överföringen är symmetrisk på hela Finlands nivå, men skillnaderna mellan kommunerna är stora. Reformen förväntas ändra balansen i den enskilda kommunens ekonomi 2022 med högst 60 euro per invånare före 2027.

Enligt Esbos preliminära kalkyler skulle det överföras betydligt mer inkomster än kostnader. Obalansen mellan överföringen av utgifter och inkomster ersätts i statsandelssystemet till 60 procent genom en begränsning av den ekonomiska förändringen och en övergångsutjämning på fem år. Över 35 procent av finansieringen av Esbos tjänster skulle efter reformen finansieras med statsandelar. Finansieringsmodellen skulle försvaga tillväxten av Esbos internt tillförda medel till följd av en kraftig minskning av skatteinkomsterna och en ökning av andelen statsandelsfinansiering som ökar endast med index och behovsfaktorer. Den begränsning av den ekonomiska förändringen som ersätter skatteinkomstandelen, som är större än de utgifter som överförs till välfärdsområdet, är ett fast eurobelopp (för Esbo 100 miljoner euro), och ökar inte årligen på samma sätt som kommunalskatteinkomsten skulle öka enligt antalet kommuninvånare och utvecklingen av inkomstnivån. Tillväxten bromsas också upp av övergångsutjämnningen enligt finansieringsmodellen för social- och hälsovården, som minskar fram till 2027.

Esbos finansiering med internt tillförda medel räcker också efter reformen till för att finansiera tjänsterna, men en stad som växer kraftigt förutsätter investeringar i skolor, daghem och stadsstruktur. Den långsammare finansieringen med internt tillförda medel försvagar Esbos förmåga att finansiera investeringar med internt tillförda medel och

förutsätter antingen att tjänsterna och investeringarna gallras eller att lånestocken fortsätter att växa kraftigt.

I finansieringsmodellen ska Esbo svara för koncernens skulder på 5 miljarder euro. Den kraftiga nedskärningen av finansieringen med internt tillförda medel och den långsammare tillväxten försvagar kraftigt Esbo stads och koncernens ekonomiska nyckeltal, ökar låneskötselkostnaderna och kan försvåra tillgången till lånefinansiering.

Eventuella justeringar

Koncernförvaltningen föreslås få fullmakt att utföra eventuella tekniska justeringar som kommer fram vid revisionen i bokslutet. De eventuella justeringarna får inte ändra räkenskapsperiodens resultat eller behandlingen av resultatet enligt beslutsförslaget.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 29.3.2021 § 95

Förslag

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen

1

undertecknar Esbo stads bokslut för 2020 och överlämnar det till revisorerna för granskning,

2

överlämnar bokslutet till fullmäktige för behandling efter att det har behandlats av revisionsnämnden,

3

befullmäktigar koncernförvaltningen att göra eventuella tekniska justeringar i bokslutet,

4

Dessutom föreslår stadsstyrelsen för fullmäktige följande om behandlingen av resultatet för år 2020:

- Baskommunen ökar avskrivningsdifferensen med 6 247 157,74 euro.
- Affärsverket Esbo lokaler minskar avskrivningsdifferensen med 5 014 750,03 euro
- Överskottet i skadefonden 12 119,50 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder.
- Överskottet i fonden för utveckling av näringar och sysselsättning 666 717,26 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. Fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder 1 220 894,20 euro överförs till fondens kapital.
- Överskottet i investeringsfonden för basservice och markanskaffning 12 268 731,03 euro läggs till fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder. I fondens kapital görs en stadgeenlig inflationsrättelse enligt konsumentprisindex 2020. Ur fondens överskott från tidigare räkenskapsperioder överförs 900 056,70 euro till fondens kapital. Av fondens intäkter används 15 000 000,00 euro av överskottet från tidigare räkenskapsperioder.
- Underskottet i fonden för social kreditgivning på 19 442,67 euro dras av från fondens kapital.
- Stadens överskott för räkenskapsperioden 142 883 555,39 euro läggs till överskottet av eget kapital från tidigare räkenskapsperioder.

Förslagen ingår i bokslutet.

5

Fullmäktige antecknar för kännedom rapporterna om genomförandet av välfärdsplanen och de strategiska riktlinjerna för upphandling 2020.

Bilagor:

- 1.Tilinpäätös 2020
- 2.Raportti strategisten hankintalinjausten toteuttamisesta 2020
- 3.Raportti hyvinvointisuunnittelun toteuttamisesta 2020

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.